

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84008,Chobrzynski-Karol-Jan.html>
2022-10-03, 16:05

Chobrzyński Karol Jan

CHOBZYŃSKI Karol Jan Piotr (1 XI 1809, Brachowice k. Zgierza – 2 X 1883, Paryż), inżynier kolejowy, wynalazca. Syn Ludwika, miejscowego ekonomy.

W 1826 wstąpił na oddział rękodzielniczo-chemiczny Szkoły Przygotowawczej do Inst. Politechnicznego w Warszawie. Brał udział w powstaniu listopadowym 1830–31 jako porucznik Legii Wołyńskiej. Na emigracji we Francji ukończył École Centrale des Arts et Manufactures w Paryżu i do 1837 był preparatorem przy Katedrze Chemii na tej uczelni. Następnie projektował doki w Hawrze. Od 1838 prowadził studia kolejowe w Szwajcarii, od 1841 zarządzał hutami żelaza w Vierzon. W 1841 był współzałożycielem Polskiego Tow. Przyjaciół Przemysłu we Francji.

Od 1845 Ch. pracował w służbie mechanicznej kolei Paryż–St. Germain. Dzięki małżeństwu z córką naczelnego inżyniera budowy Kolei Północnej (Paryż–Hawr) został w 1846 na niej zatrudniony na stanowisku inżynierskim z gażą 6 tys. franków rocznie, a po oddaniu Kolei do eksploatacji był głównym inspektorem jej trakcji. W 1855 uzyskał obywatelstwo francuskie, a w 1857 zezwolenie carskie na powrót do kraju, który odwiedzał. Podczas jednego z pobytów opublikował w „Przeglądzie Technicznym” notatkę *Szkoła przygotowawcza do Inst. Politechnicznego w Warszawie* (1879).

Wynalazł ruszt schodkowy umożliwiający opalanie parowozów węglem kamiennym zamiast koksem. Pod nazwą grille à gradines de Chobrzynski, został on nagrodzony złotym medalem na wystawie w Paryżu w 1878 i znalazł powszechne zastosowanie we Francji.

Ch. był prezesem emigracyjnego Stow. Czci i Chleba i członkiem Rady Szkoły Wyższej Polskiej na Montparnasse w Paryżu, przygotowującej kandydatów do studiów na

francuskich wyższych uczelniach. Otrzymał m.in. francuski order Legii Honorowej i belgijski Order Leopolda.

SBTP (B. Chwaściński); SPPT (B. Chwaściński).

B. Konarska: *Polskie drogi emigracyjne 1832-1848*, Warszawa 1986; „Kurier Warszawski” 1857, nr 287; B. Orłowski: *Osiągnięcia inżynierskie Wielkiej Emigracji*, Warszawa 1992; A.J. Rodkiewicz: *Pierwsza politechnika polska, 1825-1831*, Kraków-Warszawa 1904; J. Skowronek: *Cmentarz Polski w Montmorency*, Warszawa 1986; „Bulletin Polonais” 1883, nr 19; „Kurier Paryski” z 15 X 1883; „Przegląd Techniczny” 1883, nr 5, s. 120; „Wędrowiec” 1883, nr 42, s. 671; Księga metrykalna Parafii Rzymskokatolickiej Wszystkich Świętych w Giecznie.

Bolesław Orłowski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)